

فخريه

۲۳ نومرو ۲۸ محرم ۱۳۱۵

۲۸ خزان افرينكى ۱۸۹۷ سنه ۱

شورى امت

آدره سبز:

بونه بدلى: هر رايچون سنه لکى برانکيز ليراسيدر

قانون اساسى - صندوق البونته نمرة ۳۳۰

نممكن ظلم ايله بيداد ايله احساي حريت

داخلده بولان ارباب غيرت وحيه تشرو تعميمنى تعهدايدىكى

حاله جنانآده كوندريلور

مصر القاهرة CANOUN - I - ESSASSI

چايش ادركى قالدير مقتدره ك آدميتدن

وسائط مخصوصه ايله ايستينار ايجاب ايده جك فضله

BOITE SPÉCIALE

N. 330

CAIRE, (Egypt).

كالم

نسخه سى ۲ غروشدرد

اجرى كوندريمليدر

افكار عموميه ميه ني تنوير ايله وطن مقدس لك تخليصى شريعت وحيث نامنه طلب ايدن جريده مزك تعميمى هر مسلم و عثمانى ايچون بر فريضه در

مقايسه عقل و جهل

انكتره قرايچه سى وهندوستان ايمپراطور يچه سى ويقتوريا حضر تلىريك دوره حكومتك آلتشنجى سنه سى اولق مناسبتيله اجرا اولنان مراسم احتفاليه يه اشتراك ايتك اوزره اون ميلون قدر انكيزك لوندره يه اجماع ايلديكى غزته لده كورولمشدر. برايكى سنه مقدم انكتره لك درسعاتت سفيرى سير فيليب كوررى جتابرى حضور شاهانه ده اصلاحات لازمه يي تعميم ايدرك سرعت اجرا سنى مصرانه طلب ايلديكى صره ده حميد اولجه از برايش اولدينى فرانسه چه ربعباره ايله سفيره مقابله ايلمش وبونكله حدينى يلدز وكستاخ بر مخلوق اولدينى كوستر مشدى. او عبارده لك تر كچه سى: «سفير افندى، منزله عاليه ملك قرايچه كرك كندن دون اولمدينى فراموش ايدىورسكز» دن عبارتدر: سفير حميدك يلمديكى فرانسر لسانيله بويله بر جواب غريبى ايشيدير ايشتمز دلى ذيه ديشارى يه چكلمكه لزوم حس ايتمشدر:

حميدك نصل بر مخلوق اولدينى يارواغيار آكلامشدر. منزله عاليه سنك ده نه دن عبارت

اولدينى كيمسه لك يلمديكى برشى دكلدر. جهلى مانع اولمازسه تفصيلات آيه دن حدينى اوكره نير. ادب طاقيير:

انكتره يه دوست و دشمن مطبوعاتك قرايچه سى حقنده يازدينى مدايح مياننده جمل آيه نظر دفته شايندر:

«شرقيلىر ايام مخصوصه مناسبتيله حكمدارلى حقنده تيريكاتى مسجع ومقفى سوزلرله اجرا و حقيقتدن اعراض ايدرك مجازه مراجهتيله ايفا ايدرك. شعور، ذهن، تعقل واستدلالدن تجر دايدرك غلو ومبالغه ده اقرانه فائق وتشبيه واستعاره ده قصب السبق محرز اولق اوزره ميادين وهم و صحارى خياله مسابقه ايدرك. بوتكلف ارباب نظم و نثر ك حله بيانيله ايله كيدر ديكى و ترينيات لفظيه ايله بزه ديكى برخيله سياسي ده ك سبب اختياري ممدوخلرنده شاين ذكر وتوصيف برشى بوله ماملرنده وجوه رخيالدين فضل وكمال القاطنى اصاغه يه مجبور قاله لرنددر: انكيزلر ايسه بونلك جمله سندن مستفيدرلر: زيرا قرايچه لر ينك حكومتي ائساننده نائل اولدقلى خيرات

وبركات مدح و تهنيه وتقريلده مخيلات وبخشايش ادبائه وقرايح شعرايك اختراعانه تفوق ايدىور. كه مشهودات حاضره وحقايق ماضيه بونى اثبات ايدر:

بريطانيائى عظما حاكمه سى ويقتوريا حضر تلى تحت سلطنته جلوس بيوردقلى وقت عدد اهالي سى يكرى آلتى ميلون ايدى. بوكونكى كونده كره ارضك كافه اقطارينه لسانلرله اصول حريقتى نشر، انكيزلر بايراغنى ركزوتجار تخانه لركشاد ايتك اوزره طقوزميليونى طائيلد قد نسوكره قرق ميلون اهالي سى بولونيور. ايام سلطنتنده (۲۷۵) يك ميل مرعنده اراضى هندده توسع ايلدى كه وسعتجه فرانسه يه نظير در (۸۰) يك ميل مرعنده آسيانك ديكر جهلرنده استمالك ايلمشدر كه بريطانيايه مساويدر (۲۰۰) يك ميل مرعنده آفريقاى جنوبيده آلمشدر كه آلمانايمپراطور لني مقدارنده در. بر ميليون مرعنده آفريقانك شرق وغربنده ضبط اولمشدر كه روسيه نك اور و پاده كى ممالكنك نصفى قدر اوليور. آمرىقائى شماليه واسترلياده اولان وسعت املاكى ايسه

کره ارض اوزرنده کی قره قسمئک طقوز ده
 بری مقدارینه ابلاغ اولمشدر. اوروپادن غیری
 بتون قطعانده بر بقعه طیه و محصولدار بر مملکت
 بولماز که کلیا و یاقما آکا عا بد بولنه سین. ارسترالیا
 مستعمراتنده نفوس (۱۷۵) یکدن درت ییچی
 میلیون و قناداده آتی میلیون ببالغ اولمشدر.
 هندده نفوسی بو کون (۲۸۷) میلیون تجاوز
 ایدیور. اسباب رفاه و حظ الصحه او قدرد
 تکمل ایشدر که و فیاتک حدو سطحی
 حکومتمدن اول یکده یکرمی ایکی نسبتنده ایکن
 بو کون یکده ارن سکره تنزل ایامشدر. اصول
 تربیه و تعلیم و تهذیب او درجه توسع ایلمشدر که
 اولدن ارباب تحصیل (۲۵۰) ییک ایدی. شمدی
 آتی ییچ میلیونر. بینلنده یتیشن علما و فلاسفه
 و اصحاب اختراع و تالیفله فنون نقلیه و عقلیه ایله
 اشتغال ایدنلر او قدر چو غالمشدر که ملل حاضره
 و سالفه یی تقدم ایلمشدر. ابتدای حکومتده
 معارف بودجه سی یارم میلیون لیرا ایدی.
 بو کون اون میلیون انکیز لیرا سینه یاقلا شمشدر.
 زمان حکومتده دائره تجارت دهور ماضیه
 و اعصار سابقه ده مثلی ایشیدنه مش درجه ده
 توسع ایشدر. ابتدای حکومتده ادخالات
 و اخراجات (۲۶۰) میلیون لیرا ایدی. شمدی (۷۲۸)
 میلیون لیرا اولدی که سارمالمالک ال مترقیسنک
 ایکی مثلندن زیاده در. سفان تجاریه حمله سی
 (۲/۱) میلیون طون ایدی. شمدی (۹) میلیون
 طوندر. شمندوفرل طقوز مثلی تراید ایدرک
 (۲۴۰۰) میلدن (۲۱۰۰۰) میله ببالغ اولمشدر.
 منطقه تجارت کبی نطاق صناعت دخی توسع
 ایشدر. انکیزلر سنه ده یکرمی میلیون طون
 کورور میلیوندن زیاده میر اخراج ایدرلر دی.
 شمدی ایه سنه ده (۱۹۰) میلیون طون کور
 و (۱۲/۱) میلیون طون دیر چقارمه قدده درلر.
 ثروت عمومی ایکی میلیار دن اون میلیاره ترید

ایلمشدر. اسباب رفاهیت یینه بو نسبتدن فضله
 اوله رق. تراید اولمشدر. فقرای ملئک بائقه لر ده
 اقتصاد ایلدیکی اصول (۱۸/۱) میلیون لیرادن
 (۱۵۰) میلیون لیرایه ببالغ اولمشدر
 و یقتوریانک جلوسنده مملکتی سلطانه
 البحار یعنی دریالر حاکمه سی ایدی. آتمش سنه
 اجرای سلطنت ایلدیده ممالک سائر کمال غیرتله
 رقابته چالیشد قلمری حالده یینه دکرلر حاکمه سی
 صایله قدده و دو نهای هیئت نمونی اجتماعی ممکن
 اولان دولتلرک دو نمالینه مغالبه اید، جک درجه
 ده بولتمقد در.

انکتره نک و یقتوریانک زمان حکومتده
 کی تقدم ادبی و اجتماعی تقدم عقلی و مادیسندن
 دهاز زیاده کالده در. حکومتلک ممتاز خاصه سی
 رعایا سی میاننده حریت و مساوات تعمیه در که
 ملکنده یوک کوچوک، زنکین فقیر، مسیحی غیر
 مسیحی، مؤمن و کافر هر انکلیز مساویدر.
 بینلنده وجهاً من الوجوه فرق یوقدر. ملکه
 سریر آرای سلطنت اولدینی اشناده قوانینی
 طرفدار لعدن بری و مساواتله حکمفر مایدی.
 لکن منافع و مزایای بر قومندن دیکرینه منحصر
 قیلمق کبی - شرقلیلرک بیلدیکی - دیکر اسباب
 موجب و ارایدی. امور حکومتده، غریبه ده، بحریه
 ده خدمت جمله یه مباح ایدی. لکن خدمته تعیین
 و ترقی یوق ایدی. بالکنا اصحاب اغراضک استفاده
 ایلدیکی برطام قیود و شروط و روابط کشیره
 موجود ایدی. کذا دار الفنونلره و مجلس مبعوثانه
 دخول و حق انتخاب برطام قیودله مقید ایدی.
 نهایت انصار حق و حریت قیام و اوقیر دور و ابطلی
 قطع. او شروطی نسخ و ترقی یی فقیر ده تسهیل
 ایلدیلر. والیوم، بو وجهله امور و مصالح جریان
 ایدیور. و یقتوریانک زمانده انکیزلرک حریت
 رأی، حریت مطبوعات، حریت سیاست و حریت
 دیانت خصوصاً نرند کی ترقیسی دخی او قدر یوک

و حریت بخشدر که ایضاح و توصیفه محل مساعد
 دکدر. و یقتوریا حضر تلی آتمش سنه رأس
 حکومتده بولندی، قریم بحاربه سندن غیری
 مهم بر بحاربه ایتیه دی. زماننده ده بار طاقم
 کوچک بحاربه لر اولمش ایه ده بر ایکیسندن
 غیری جمله سنده ظفریاب اولمشدر. حاصل
 آلمشچی سنه حکومتیه تبجیل اولنان، ملکه
 مزایای حاکمته اهالیسنک قلوبنی جلب ایلمشدر.
 فتوحاتیه وسعت ملکنی ذکر ایدرسه رک
 اسکندر، قیصر، ناپولون، بوناپارت آنک دوننده
 درلر؛ زیر آنک کبی سکته ارضک ربغه کیمسه
 حاکم اولمه مشدر. و آنک کبی ساحه سندن
 کونش غروب ایتین بر سلطنته مالک بولنه
 مشدر. مجدد ثروت و اهت ذکر اولنورسه
 کره ارضده ملکی آنک ملکنه ببالغ اولمش
 بر حکمدار یشمه مشدر. حریت و عدالتده ایه
 هانکی پادشاه و یقتوریا به معادل اوله بلیر؛ ملکه
 مسیحیه اولدینی حالده آتمش میلوندن زیاده
 مسلمان، یهودیلرک چوغنه و (۲۶۰) میلوندن
 زیاده بت پرسته حاکمه در. تبعه مسلمه کثر تنجه
 ملوک و سلاطین میانده برنجیدر. بت پرست
 رعایا سنجه ایکنچی، و عیسوی رعایا سنجه
 اوچنچیدر. جمله سی احکام عبادت و دیانتلر نه
 اخلاق و عاداتلر نه و آراء و اقواللر نه درلر.
 بلاد و ممالکی توطن و کسب تجارت ایده جک
 غریبه کشاده در که ممالک سائر یه مخالف اولمق
 اوزره کندی اهالیسی او غریبدن بر وجهله ممتاز
 دکدر. و یقتوریانک کندی قومی نرندنه منزله
 عالیه سی بویه اولورسه و هر محب عدل و حریت
 و هر خواهر شکر تمدن و ترقی آتی تبجیل ایدرسه
 و کندی مملکتک آنک مملکتی کبی و احکام
 بلادینک اونک احکام بلادی کبی متتظم و مترقی
 اولسنی آرزو ایدرسه تعجب اولماز.

انکتره قریلیچه سنک کندی دولتیله ملتی اصعاد ایلدیکی درجه ارتقای و حیدک دولتی . ملتی تنزیل ایلدیکی درکه انحطاطی کورن عاقل و قیور یانک درایت و صداقتله حیدک حماقت و خیانی پینده مقایسه ایدمیلور :

حیدمملکتک یاریسی ایلدن قاجیردی . که باغازستان ، روم ایلی شرقی ، بوسنه ، اسکی صربیه و رومانیای بکری ! تسلیا ، دوبریجه ، باطوم و حوالی ، تونس ، مصر و اخیراً استقلالیت کس ایلدن یعنی ایلدن کیدن کربدک مساحتیه سطحیه لری (۲۰،۶۵،۰۰۰) کیلومتره مربی و نفوس لری (۲۱،۳۸۰،۰۰۰) در ! بودغور یجه ، مصوعه ، قوطور ، قبرس کی سر سادیکه کیدن برلرده باشقه ! یعنی عادتاً مساحت و نفوس اعتباریه نصف نصفه ضایعات وارد . بوکونکی کونده دولتی استناد ایدمیلدیکی تبعه سنک مقداری (۲۲،۵۰۰) ی تجاوز ایدمیلور . هله کیدن محارک حرباً ، تجارتاً ، سیاستاً قاناکلرک اوزرینه اجر ایلدیکی سؤنایرده باشقه در ! مثلاً طونه و هیچ اولمازسه بالقانرا غالب ایدمیلور و ایلی مدافعه سز قالمشدر . مصرک معلوم اولان براد معرفت حمیدی ایله اشغال موقت نامیه بلکه مؤبد قایدیرلهدن حطه حجازیه و عیساییه سوریه نک مستقبل تهلکده قالدینی کی یوش قاناک سیاست درکار اولان اهمیت مخصوصه سندن استفاده ایدلری محو اولمشدر .

تونسک فرانسه به بخش ایدله سیله اتحاد و اجتماع اسلام مسئله حیاتی هسه قارجر حه اچیمشدر . طرابلس غرب ده ایتالیاک بوسطن مطبخ انظاری کسیمشدر . بوسنه نک آوسترایه موقه !! ترکیه ما کدونیاچه ذاتاً باشده موجودیالار یقورمش کی دها برمدش رقیب اشتها سی قباردش اولجه سیاست خبری مأمول اولان آوسترایه روسیه دوستمز کبی جان ستان دشمنلریز دفتریسه قید اولونمشدر . هله صولک دفعه کربدکده و تحت حاکیت شاهانه ده ! مختاریت اداره ایله بوکون بزمه میدان اوقویان باغارسنن ایلنزه نظیره اوله رق حدود عثمانیه خارجه جیقارمله سی او اسکی آجیلرک هپسی اونوندرسه کرکدر ، اویالان یا کاش مدار تسلی اولان « تمامیت ملکیه عثمانیه » نک مهری بونکله فک ایدمشدر که بو بایده میر اخیلره قارش کویسترلین مسالت جویانه ! ضعیفت مستقبل اعتباریه پک فنانیچه لرویره جیکدر : مثلاً یارین ما کدونیا ایچون دمواطفک ایشاری التماس اولته جقدر ! ... تألیف سرفیدده بولنن سائر جزائر که روابط مادی لری بونکله حل بذراوله رق معنائیللق عالمندن جیق قو لری کی بحر

سیدک سواحل مهمه سی اشغال ایلدن ممالک عثمانیه نکده آرملرنده کی کانه رابطه قالمشدر . ایسته سلطان حیدغاز سنک ملک و ملت ایلدیکی خدمات !

نه ایسه ، اولان اولدی ، باری قاناک قدرینی بیله ایدی . بالعکس قانان خلق صوبو صوغانه جویردی . ثروت ملیه بی آجق جواسیس و بندکانه بیدردی . حکومت یاره جه صیقتی کورونجه (شالله) یار و اغیاردن ، اقارب و الماعدن دینجیلک سلوک ایلدی . ممالک سائر ده بولنن عقلا غنابت اوله دیدیلر . حید ایسه فقرادن غصب ایلدیکی یارینی باقمه لده فائضه ایشلدیلور . کندی حکومتنه فاحش فائضه یاره اقراض ایتکدن اولتیلور .

غایت کران بها هدایایله بزه عاقبتده فائده سی اوله میحق بعض اوروپا حکمدارلرینه تلقی ایدیلور . تخریبده دوام ایچون تحیده بقائی تأمین ایتدیلور . مملکتی ، ملتی مادی معنوی هر ترقی به مستعد اولدینی حالدده سؤاداردن اهالی فقیر ، مملکت خراب بولونیلور . تجارتیز ادخالات (۲۵) و اخراجات (۱۰) اولق اوزره اونوزیش میلیون لیرانی کچمیلور . معاملات تجریه مر اشقی بکرمی میلیون طوندر که قسم اعظمی اجنبی و اور وکیلریله یاییلور . بورژالدر ، بکنمه دیکمز دونکی یونانک ادخالات و اخراجات داخل اوله رق تجارتی (۹:۸) میلیون لیراراده سنده اولوب معاملات تجریه سی کندی کیملریله اجرا اولنق شرطیه (۷) میلیون طوندر . یعنی هر ایکی نقطه دن بزم لئمزده قریبدر که نفوس اعتباریه ده حکومت بزم اون ایکده بریز قدر در اراضی اعتباریه ده آتمشده بردر . هله مملکتک فیض و برکتی عادتاً زمله نسبت ایدله میه جک درجه ده دون اولوب قیالقدن عبارتدر . امور اداره سی منتظم دینه سیله جک بر درجه تکمیلی بولممشدر . ملکمزده بولنن بی حساب معدنلر ، اورمانلر و سائر منابع ثروتده باشقه . ایسته بویه منابع ثروت و رفاه بولغنده هان آچلقدن اولیلور و علمه آوچ آجیورز . ایسته سلطان حیدک منزله عالی هسی کویسترن مقیاسلار ! معهودک دشمنلریزک دلخواهنه موافق حرکتدن مصائب یاغور کی یاغور . حید دوستلریزک اصلاحات اجرایی طلبنده کویستدر کیری ابرامه و رغماً هر شیشی براد ایلدی . کندیشک سیبت و بریدی خالق لکله خیر خواهلرک تحریکاتیه اولدیفنه جهلانی اقناع ایلدی . بوتک کذب صریح اولدیفنی قریب محاربه سیله ایستاقوس معاهده سنک فسخی و برلین معاهده سنک عقدی کی وقوعات و جسم مریمض دولتی شقای عاجلی متاه سنده بولنن اصلاحاتک اجرایی طلباً و قوعوملش اولان ابرامات اثبات ایدر . لکن بونی کیم دوشونور ! حمیدی

دفع ایتکله ترکیایه الک بیوک ایلک ایتک داعیه سنده بولنیش اولان انکتره حیدک اغغالات خائانه سیله جهلاجه الک بیوک دشمنیز عدو ایلور . اشمندی ده حید انکتره دولتی اداره سنده بولنن مسلمانلره مراجعتیه یاره دینیلور . حالبوکه بوسنه هه سده قحط و غلانیات درجه ده حکم فرمایدی . خفیه لره و بریدیکی یاره نک بوزده بری قدر اولسون او مملکتک فقرانه کوندرمکی عقل ایدمادی . آرق بویه ایلک سوزینه قولا قی و برلری ؟ اویه بدبخت مختلف المهدده ظهیر اولور لری . بیلدیز باقوشنک ظل منحوسه کیم التجا ایدر .

« کس نیایدیز سایه نوم »

« و هر ازانجهان شوده معدوم »

انکتره قریلیچه سی اجساداندن موروث املاک و اراضی بی ملت هه بایلمشدر . ملتدن آلدینی تخصیصات مقننه حیدک کندی ملتدن غصب ایلدیکی خفتلرک حاصلاتندن بوزده اونوزینه مساوی دکدر . بونکله برابر قریلیچه فضل و قناعتی سایه سنده الک متمول حکمدارلردن معدوددر . مسلمانلره اسراف شرعاً منعی اولدینی حالدده مقام خلافتی ترزیل ایلدن حید بر میلیون متجاوز مالیه دن بغیر حق آیلور . غصب ایتدیکی اراضی و املاکیده بر میلیون ایریه قریب اراد کتیریلور . والی و سائر بیوک مأمورلردن و برطاقم امتیاز اصحابندن آلدینی رشوتلرینه باشقه در . حالده دینیلور . ملتک واسطه تجارتی و محصول اقتصادی اوله رق بوکون لرلنده بش و نهات الی میلیون لیرادن فضله تخمین اولته میور که سفالت کیه دیکمر . بادشاهک ایسه آمریقا باقمه لرده کرمی میلیون وار !

شوکتولغازینک و قیوریا حضرتلریله مقایسه سنه ختام و برمک اوزره معارف ، عدالت ، مساوات کی شیرکالور که بونلر کده اداره حیدیه به قدر سیاحتی شیر اولدیفنی برلرنده سایه شاهانه ده جهل ، ظلم ، اسارت و دنات پرورینک قائم بولنسدیفنی قارلرجه بیلمین بو قدر .

بومقاله بی یازمقدن مقصد جهل و غباوتله عقل و درایت پینده بر مقایسه زمینی تشکیل ایتکدن عبارتدر . حکم قاریینه محولدر .

(المقطع) ده کورولمشدر :

دولتمزک عساکری حقننده بیوک تقصیر ده بولوندیفنی ، آناری اوزرینه واجب اولدینی اوزره کیمر مدیکتی ، بسببه مدیکتی ، تخصیصات و معاشرلری و قننده ویر مدیکتی و دول سائر کی تنظیم امورلرینه و احوال معیشتلرینه اهتمام ایته دیکتی انکار ایتمز .